

30

I. N. 7.
DISSE^TAT^O SPYCHOLOGICA,
DE
**ANIMA
CHRISTI,**

QUAM,
Consensu Ampl. Facult. Philos. in Regia Aboæ Florente
Academia,

Sub UMBONE

MAXIME REVERENDI atque CELEBERRIMI VIRI

D:NI CAROLI
MESTERTON,

S. S. Theol. DOCT. Log. & Metaphys. PROFESS.
Reg. & ORD.

PRO HONORIBUS PHILOSOPHICIS
RITE OBTINENDIS,

Publicæ ventilationi modeste subjicit,

CAROLUS SCHÆFFER,

V. D. M.

AUSTRO - FENNO.

In Audit. Super. die IV. Julii A:ni MDCCCLX.

H. A. M. S.

ABOÆ, Impressit DIRECT. & TYPOGR. Reg. Magn. Duc.
Finland. JACOB MERCKELL.

S:Æ R:Æ M:TIS
MAXIMÆ FIDEI VIRO
REVERENDISSIMO PATRI ac DOMINO,
**D: NO CAROLO
FRIDERICO
MENNANDER,**

S. S. Theologiæ DOCTORI
Consummatissimo,
Inclitæ Dicecæsos Aboënsis EPISCOPO
Eminentissimo,
Regiæ Ibidem Academiæ PRO-CANCELLARIO
Magnificentissimo,
Venerandi Consistorii Ecclesiastici PRÆSIDI
Gravissimo,
Scholarum per Dicecesin EPHORO
Vigilantissimo,
Regiæ Scientiarum Academiæ Svecanæ MEMBRO
Dignissimo,
MÆCENATI SUMMO.

Quanto excellentius TE, REVERENDISSIME
PRÆSUL, donis naturæ eruditionisque profun-
ditate & summis in Patriam, Ecclesiam & Aca-
demiam nostram meritis, nec non cura illa, de-
singulorum salute promovenda, plane mirifica exor-
bitat. natum
JACOBUS MERCERI

natum voluit Summus rerum Moderator; tanto quoque
eminentius, & ad instar Solis, elucet NOMINIS TUI
celebritas, adeo ut omnes in orbe præserim literato,
maxime vero totus Clericorum chorus, certatim ILLUD
omni, quo possunt, nisu venerentur atque colant. Ne
itaque succenseas, MÆCENAS SUMME, neve mireris,
quod & ego, minimus licet eorum, fulgore tamen EJUS
summo proxime radiatus, Animam Christi, Servatoris,
uti dulcissimam victimarum dignissimamque, quamvis sine
ullis, quod anxius doleo, verborum purpurissis, rudi-
que admodum minerva adumbratam, ad aram NO-
MINIS TUI REVERENDISSIMI sacram humillimus
immolare ausus sum. Quam si, quod devotissimus oro,
vultu, quo soles, gratioso excipere digneris, ceu obſi-
dem devotionis meæ atque reverentiæ erga TE, uti pro-
fundæ, ita & nunquam desituaræ, certissimum, utique
me nunquam feliciorem prædicari posse video. Meum
de cetero erit ardenterissimis compellare precibus Numen
sanctissime colendum, dignetur TE, REVERENDISSI-
ME PRÆSUL, ad terminos usque mortalitatis longe
felicissimum conservare, jubeatque sero admodum oriri
diem, quo Patria tantum Culmen, Ecclesia Splendidis-
simum Lumen, Res Literaria gravissimum Gubernato-
rem, & familia Tua Nobilissima Fulcrum validissimum
flebit lugebitque. Ita vovens permanebo ad rogum usque

REVERENDISSIMI NOMINIS TUI

eliens devotissimus

CAROLUS SCHÆFFER.

VIRO

MAXIME REVERENDO atque AMPLISSIMO

D: NO CAROLO MESTERTON,

S. S. Theol. DOCTORI, Log. & Metaphys. Prof.
Reg. & Ordin. Utriusque Consist. ADSESSORI Gra-
vissimo, Ecclesiarumque, quæ in Pemar Deo colli-
guntur, PASTORI longe meritissimo,
MÆCENATI MAXIMO.

Nimia admodum illa dicendorum copia, quam hic de summi
Favoris TUI, MÆCENAS MAXIME, TUARUMque virtutum
face, & propensissima gratificandi voluntate, vel ad minimam
saltēm ejus partem, depredicari jubet aequitas, verbis vix ac ne
vix quidem depingi potest. Præter namque illa Favoris TUI sum-
mi documenta, que mibi cum sodalibus sunt communia, existunt
& alia plurima mibi plane singularia atque propria, immo tan-
ta, quanta unquam a Parente ceteroquin indulgentissimo quirent
proficiisci. Fecit quidem natura Parens, ut viverem, TUI vero,
PARENS beneficiis consiliisque alter, ut digne beateque viverem,
curasti. Suscipe igitur, VIR MAXIME REVERENDE, humillimus
pro Favore TUI, mibi singularissime præstito, in summa mea
venerationis sempiternum pignus, consecratas volui. Fave sim-
plici, PATRONE Dignissime, TUI clienti, & perge, qua capisti,
via, perge, inquam, me ducere in eum felicitatis portum, quem
mibi TULLUS Favor certo pollicetur summus. Faxit Deus T. O. M.
ut Tu perdiu felicissimus vivas, valeas, floreas. Sic voveo vove-
boque, quoad vixeris,

MAXIME REVERENDI NOMINIS TUI

Humillimus cultor

ARTERIUS BULORIAC

CAROLUS SCHÆFFER.

Kongl. Maj:ts

Tro-Tjenare och Auditeur vid Biornborgs Läns Regemente
til Fot.

Ådel och Högachtad

Herr HARALD ALFTAN, Min Gunstigste Gynnare.

S. Err Auditeur, Edra af idel ynnest mig tillfödende
margehanda euträgeliga vålgärningar hafwa så hög
trefnad i min lyckans gröda nedlagt, at jämval och
vännen med misnöje måste kalla den stunden fäll, på hvilken
jag första gången hade den lyckan, at åskåda Herr *Auditeurens*
ärla Person och lära känna des värda egenskaper. Hvarföre
jag ock, under öfvervägande af alt detta, nedgas billigt
stanna uti idel wördnads djup förundran öfver den Högssta För-
synens milda ögonstrålar och näderika handledande på vägen
till Högden af all timmelig fällhet. Uptagen då Herr *Auditeur*
med mist anlete detta mitt, fast magra tanckar om vår
Frässares dyra sål handhafwande pappereskynke, hvilket jag
nu Eder till ett wedermåle af ett wördnads full och tacksamt
sinne, för de af mig vid Edert öförtjenta godhets bord da-
geligen åtnjutna barnarätter, i édmjukhet upofra skall. Jag
will ock under brinnande förböner till GUD om Eder timme-
liga vålgång och ewiga fällhet, med wördnadsfull högachting
stådse framlevisa

Ådle och Högachtade Herr Auditeurens

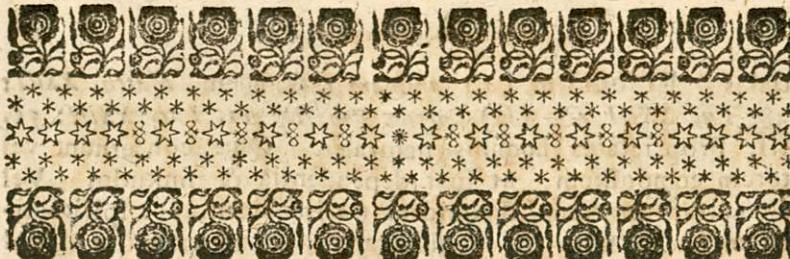
édmjukaste tjenare

CARL SCHÄFFER.

Sergeanten
Adel och Högachtad
Herr DAVID D. BÄHR,
Min Synnerligaste Gynnare.

DA jag betrachtar Herr Sergeantens mig
städse ertedda ynnest; så lyser folklart /
at jag hafver upskurit af Eder lyckans
möte en så ljuvlig frucht / den der mig med all
iummelig hugnad kan förnöja. Ser mig och
derföre vara nog förbunden till en fördnads-
full årkånsla af silt Barna - räkts fulla åtnjut-
tande uti Edert Hedervärda Hns. Hvarföre
beder i ödmjukhet / det tänkes Herr Sergeanten
anse detta mitt Academiska Arbete / hvilket
jag om Christi Själ med nog lätt fieder nedlagt/
såsom en säker underpant af den stora fördnads-
som jag ophörligen Eder Vårda Person skyl-
dig är. Winner jag härutinman min åstundan;
så är jag städse öfverthygad om Herr Sergeantens
beständiga huldhet emot mig. Himlen
giöre Edra dagar sälle och räkne dem bland
flernor i Högden. Framhårdar med bestän-
dig fördnad

Adle och Högachtade Herr Sergeantens
ödmjukaste tjenare
CARL SCHÆFFER.

S. I.

Christum, et si non merum (*a*), attamen verum hominem (*b*) nemo Christianorum est, qui nesciat.

(4) Verus enim simul Deus est, ergo non merus homo, quodque cuivis salvando necessarium est scitu. (b) Homo est animal, constans anima rationali & corpore organico. Hæc definitio plus quam trita ideo præmittenda, ut iisdem demonstrandis inferiat, quæ sunt subsecutura. Vi igitur definitionis adlatæ, duas partes essentiales homini tribuere non dubitamus. Altera harum est ens incompletum, sui rerumque extra se positarum concium, & anima dicitur. Altera autem est substantia extensa &c., & corpus audit. Talem hominem & Christum esse, pleno ore contendum est, quod vel ex sequentibus spiritus Sancti oraculis liquido constat, quæ omnia in quinque classes revocare non pigebit. I. Earum exhibet nomina homini (a) proprie tributa. Dicitur enim diserte homo, I. Tim. II: 5. *Filius hominis*, Matth. XVI: 13. *Filius Davidis*, Matth. I: 1. *Primo genitus Mariæ*, Luc. II: 7. (β) Improprie: *Semen mulieris*, Gen. III: 15. *Abraha*, Ibid. XX: 18. *Germen Davidis*, Jer. XXXIII: 15. *Leo de triu Judæ*, Apoc. V: 5. II. Partes hominis essen-

A

tiales. Et quidem (*a*) animam rationalem, *Mattb.* *XXVI: 38. Luc.* *XXIII: 46.* (*b*) Corpus. *Job.* *II: 21. Luc.* *XXIII: 35.* III. Proprietates hominis naturales. Quæ concernunt vel totum compositum, ut sunt dependentia & finitudo. Vel alterutram partium, & quidem (*a*) animam, ut: spiritualitatem *Luc.* *XXIII: 46.* invisibilitatem, immortalitatem. Vel (*b*) Corpus, ut sunt: quantitas, locabilitas, palpabilitas, visibilitas, mortalitas, *Job.* *XIX: 33.* IV. Infirmitates humanae, toti speciei communes. Quales sunt: moestitia, *Mattb.* *XXVI: 37. Fames* *Ib.* *IV: 2. Sitis,* *Job.* *XIX: 28.* Lassitudo, *Marc.* *IV: 38.* Unde circumdatus infirmitate dicitur, *Hebr.* *V: 2.* V. Operationes humanæ. Uci intelligere, velle, sermocinari, ambulare, sedere, dormire. Hinc Apostolus: *In similitudine hominum factus & habitu inventus ut homo,* *Phil.* *II: 78.* Quæ omnia in unum collecta, pro validissimo illo argumento expugnanda Christi humanitatis, sunt reputanda.

§. II.

Christus polluit ente incompleto (*a*), sui (*b*) rerumque extra se positarum (*c*) conscientia, id est, anima.

Ratio, cum jam Spiritus Sancti testimonii de existentia Christi humanitatis convinceretur, §. I. non potest non animam Christo tribuere humanam. (*a*) Quia idem cum corpore aliud tertium, scilicet Christum hominem, constitendum est ordinatum. (*b*) Christus cognoscebat se ipsum, tanquam vitam ponentem, esse diversum ab ovibus, pro quibus vitam poneret, *Job.* *X: 27.* Ergo sui sibi conscientia erat. (*c*) Repræsentavit quoque sibi idem Servator panem a vino diversum esse, *Mattb.* *XXVI: 26, 27.* ideo & rerum extra se positarum sibi conscientia extitit. Hinc est, ut anima vere

vère humana ipsi debeatur. Αψυχοι igitur, seu ψυχάφθει, qui inscitis suis anathematizatis inhærent, jam erubescant & timent, denegata anima, veritatem quoque de humanitate Christi vera, immo & de expiatione peccatorum per Christum facta, cui tota salus nostra innititur, non posse non negari, atque plane eversumiri.

§. III.

Anima Christi gaudebat origine.

Mentem Servatoris ortum traxisse nullus dubitet, nisi insimul putet illam Deo coæternam fore, quod nefas esset. Ast de modo, quo id fieri potuit, nihil certi definire valet ratio. Multifarie quidem de hac re disputare solent *Eruditæ*, quorum alii per creationem, alii per traducem, alii per generationem ex Maria citra traducem, ortam esse contendunt. Cuncta vero si accurate ponderentur, fatendum est, nullam excogitari posse sententiam, quæ non magnis involuta sit difficultatibus; adeoque animæ Christi originem, uti & totam ejus incarnationem, *I. Tim. III: 16.* inter mysteria referendam esse. Tuttior tamen eorum est sententia, atque Scripturæ S. convenientior, qui animam Christi, per generationem ex Maria Virgine, una cum prima corporis delineatione, suam accepisse dicunt existentiam. Qua de re, uti & aliis sententiarum divortiis: *Cel. Job. Franc: Buddens in Inst. Theol. Dogm. Libr. 4. Cap. 2. §. 5. & Cel. Theod. Cugenerus in Theol. Mor. Christi & Renat. Cap. 2. §§. 21 - 25.*

§. IV.

Christo competit anima humana §. II. (a), hinc & ipsi adscribantur facultates ejus (b).

(a) Ilsa Christi anima ponitur hic loco totius & facultates ejus sumuntur, tanquam partes, totum illud con-sistentes. Christo debetur jam anima, utpote totum, ergo & facultates animæ, tanquam partes ejusdem, scil. potentia-les. (b) Dicuntur quoque potentiaæ actiæ, & absolvuntur possibilitate agendi. Hæc quidem vis animæ, etiæ in se u-nica sit, tamen respectu duorum mentis actuum, ope quo-rum res vel cognoscitur, vel appetitur & averatur, in duas facultates generales dispesci solet. Quarum illa cognoscentia, hec autem appetitiva & averfativa audit. Harum vero ultra-que speciales suas habet facultates, quæ in illa, quoad ide-arum claritatem, in hac vero quoad boni vel mali quantita-tem, inferiores & superiores dicuntur.

§. V.

ERGO facultates sentiendi (a), imaginan-di (b), & fingendi Christo sunt tribu-endæ. (c)

(a) Servator noster objecta corpori suo præsentia, vi-sentium extenorū, & quæ ipsius animæ infuere, ope sensu-interni, sibi met repræsentare potuit. Etenim *viciat*, Matth. VIII: 14. *Audivit*, Marc. V: 36. *Gustavit*, Matth. XXVII: 34. *Olfecit*, Marc. XIV: 3. *Terigit*, Luc. V: 13. At a sensationibus ad ipsam sentiendi facultatem tuto concludere licet. Ergo Christus gaudebat facultate sentiendi. (b) Idem Sal-vator res absentes, olim autem sensibus externis obvias, si-bimet repræsentavit. Hocque effecit, ut dum unum illorum decem, quos ante intuitus sanaverat, gratias sibi agentem vidisset, interrogaret: *ubi sint novem?* Luc. XVII: 17. Hinc & facultate imaginandi instructus fuerit. (c) Chri-stus phantasmata componendo & dividendo produxerat nouum

vum phantasma rei sensu nunquam perceptæ, uti multitudo parabolarum a Christo allatarum satis superque demonstrat. Inter quas & referantur de virginibus decem, *Matt. XXV: 1.-13.* Et de seminatore, *Luc. VIII: 4.-11.* &c. Ideoque facultas singendi ipsi debeatur.

§. VI.

Christus polluit attentione (*a*), reflexione (*b*), memoria (*c*) & intellectu profundo. (*d*)

(*a*) Mediator noster fecit, ut una idea altera clarius evaderet. Hoc evenisse vides, cum sicum, licet floridam, fructibus tamen destitutam, immo demum siccum, observasset, *Marc. XI: 13.* Ergo non caruit attentione. (*b*) Servator utique ideas partiales in toto obvias, sigillatim atque successive perpendere sivevit. Cum enim parabolam de seminatore discipulis coram explicaret, *Matt. XIII: 3.-19.* ita modo Seminatoris, modo feminis atque agri mentionem fecit. Fuit igitur reflexionis compos. (*c*) Salvatorem quoque ideas, & res per easdem representatas recognovisse, vel exinde patet, quod cæcum, quem denuo inveniebat, cognoverit eundem esse, quem ante visu donaverat, *Joh. IX: 1.-38.* Memor quoque extitit Dei, angelorum, animæ & conceptuum universalium, generum nempe & specierum. Memoria itaque erat ornatissimus. (*d*) Hunc JESUM etiam non distincte minus quam mitifice representasse res, vel ipsi Iudaorum sapientes agnovere, *Luc. II: 47.* Ergo profundo exornatus fuit intellectu. Qui etiam in Christo homine, qua objectum ejus, purus & impurus est concipiendus. Priori namque animam suam & ejus operationes, multaque alia a sensibus externis remota distincte cognosce-

bat. *Posteriori* autem sensibilia externa sibi met distincte re-
præsentabat. Ast qua modum repræsentandi, intellectum i-
psius non purum sed impurum habeas. Etenim ille soli Deo
omnia possibilia distinctissime, actu simultaneo, repræsentanti
erit tribuendus. *Hic* autem debeatur, necessum est, finitæ
ipsius animæ, cuius distinctis ideis eatenus admixta fuere
confusæ, quatenus polluit sensibus objecta in se confuse no-
bis offerentibus. Cui quoque ignorantia rerum, absoluta
& relativa, sive invincibilis & vincibilis, est addenda, qua
cum laborasse vel exinde notescit, quod ille, veluti finitus,
analysis notionum in infinitum nequiverit instituere. Et
id licet in summo gradu celerrimeque factum sit, illud
tamen, quoties occasio tulerit, successive fieri debuit. Ca-
ve quoque, ne abs hoc illam idearum obscuritatem remo-
veas, quam ipsi, uti reliquis infantibus, ætatis teneritatem
tulisse putas. *Conf.*, *Luc.* II: 40, 52. *Phil.* II: 78. *Hebr.*
II: 14.

§. VII.

HInc menti Servatoris debeantur & tres
intellectus operationes.

Harum I. est simplex rei apprehensio, qua objecta menti
quomodocunque oblata, absque affirmatione & negatione
repræsentabat Servator. Ut: *Job. Baptizam*, *Petrum*, &c.
De hac ideisque in Christo hom. prolixius conf. *Cel. Theod.*
Crygerum, *Theol. Mor. Cap. 3. Sect. §. 6. - 12.* II. Est ju-
dicium, quo duas ideas sibi invicem, vel convenire vel re-
pugnare perspiciebat. Quod vel intuitive vel discursive fa-
ctum, ex ipsis orationibus a Salvatore juste & voluntati
Patris conformiter editis, *Job. V: 30.* colligere licet. III.
Denique est ratiocinatio, qua ex duobus judiciis notionem

com-

* * 87 C * *

communem habentibus tertium eliciebat Servator. Illud prae-
rimi ipsius contestantur syllogismi, quos Salvatori, in veri-
tatis suis demonstrandis, licet non formaliter, materialiter
tamen, adhibere libuerit. conf. Matth. XXII: 41. cum Ps. CX: 1.

§. VIII.

Christo summum ingenii (*a*) rationisque
(*b*) gradum fuisse, nemo dubitet.

(*a*) Christum similitudines rerum facillime promptissime
que observasse, est, quod vel ex parabolis, Matth. XIII:
& aliis plurimis, a Servatore, in comparationem rerum spi-
ritualium cum corporeis, institutis, quam maxime elucet.
Quare ingenium in summo gradu ipsi tribuetur. (*b*) Ser-
vator in ratiocinando versatissimus, §. VII. n:o III. non
potuit non rerum nexum perspicere. Quamque suam per-
spicientiam, nulla licet arte atque institutione excolauisset,
Job. VII: 15. exercuit tamen folertissime. Hinc vides,
quod ratione summa fuerit instructus.

§. IX.

Christus polluit appetitu sensitivo (*a*) &
aversatione sensitiva. (*b*)

Evidetum est §. VI. (*a*) Animam Servatoris ideis ob-
scuris & confusis non caruisse. Inde fieri potuit, ut bo-
num malumve sibi confuse repræsentaret, adeoque, coorta
vel grata vel ingrata sensatione, conatu, bonum illud per-
ceptum secum uniendi & malum cognitum a se removendi,
gaudeat. (*a*) Salvatorem hujuscemodi conatum, rem con-
fuse, ut bonam, cognitam sibimet injungendo exercuisse, du-
bio

bio caret. Esuriens enim cibum, *Matth. IV: 2.* & siccans potum, *Job. XIX: 28.* appetebat. Unde, appetitu sensitivo polluisse, non est negandum. (b) Tardiosa illa, immo dolorum plenissima calicis representatione utique ita adeo fuit affectus, ut illum deprecaretur, *Matth. XXVII: 39.* Hinc illum & aversationi sensitivæ obnoxium extitisse constat.

§. X.

HInc nec Christus affectuum immunis est censendus.

Servator polluit appetitu & aversatione sensuali, ideo nec affectuum expers habeatur. Hi enim sunt non nisi actus vehementiores appetitus & aversationis. Qui respectu objectorum vel gratorum vel ingratorum gemini sunt, amor & odium, primitivque audiunt. Amor Christi consistebat in actuali conatu, quo objectum gratum secum unire nitebatur. Quod fecit amando DEUM, *Matth. III: 17.* Semet ipsum, *Matth. XXVI: 39.* *Luc. XXIII: 46.* Alios homines, *Job. XI: 5.* *36.* Odium Christi, amori ipsius contradistinctum, fuit reclinatio vehementior, qua objectum ingratum a se removere studuit. Effecit & hoc, dum *Nicolaitarum* doctrinam odisset, *Apoc. VI: 15.* osurusque erit damnatos, *Matth. XXV: 41.* Affectus ejus derivativi sunt modificaciones amoris atque odii. Quales sunt: Lætitia, *Luc. X: 21.* Tristitia, *Matth. XXVI: 38.* Misericordia, *Ibid. IX: 36.*

§. XI.

Christus appetitu (a) & aversatione (b) rationali est gravissus.

Salvator polluit intellectu profundo. §. VI, ergo bonum

num & malum sibimet distincte repræsentare valuit. (a) Hinc & in anima ipsius non potuit non oriri propensio, qua rei, ut bonæ distincte cognitæ, unionem quærere studebat. Affectabat utique & inclinatione naturali Servator, ut voluntati divinæ, mortem pro hominibus vicariam subeundo *Mattb. XXVI: 39.* satisfaceret, & salutem generi humano restitueret. Ideo est, ut ipsi appetitum rationalem tribuas. (b) Ex distincta mali cognitione in mente ipsius exoriri non nequivit reclinatio, qua rem distincte cognitam, ut sibi malam, a se depellet. Index rei vel illud erit, quod non suum, sed Patris arbitrium exsequens *Mattb. XXVI: 39.* suo satisfaceret officio, & mala distincte cognita, uti ab hominibus in æternum perpetienda, removeret. Ergo & aversationis rationalis compos fuerit.

§. XII.

Christus habuit voluntatem sanctam (a) & libertatem. (b)

(a) Appetitum & aversationem rationalem, quales & Servatori in §. XI. tribuimus, unde voluntatis nomine insignire solent Psychologici. Quæ consideratur, vel respectu facultatis, & est potentia mentis activa inclinandi se versus objectum distincte cognitum, ut bonum, & ab illo reclinandi, quod sibi, uti malum, distincte repræsentat. Vel respectu actus spectatur, quo anima semet ad rem distincte cognitam, tanquam bonam, amplexandam, & malam distincte perceptam repudiandam, determinat. Ille volitio, hic autem nolitio, audit. Utrumque horum verba Servatoris agonizantis involvunt: *Non sicut ego volo, sed ut tu vnes,* *Mattb. XXVI: 39.* Adde: Salvator a peccato, tum originali, *Luc. I: 31.* tum actuali, alienissimus, *2. Cor. V: 21.*

H·br. VII: 26. bonum malumve distincte cognoscebat, §. VI.
(d). Illud appetebat, hoc aversabatur, §. XI. adeoque vo-
 lens nolensque voluntati divinæ conformiter agebat, *Joh. IV:*
34. XV: 18. Ergo sancta gavifus est voluntate. *(b)* Chri-
 stum etiam posuisse facultate, qua sponte se determinavit,
 ut illud ex pluribus objectis sibi possibilibus distincteque
 cognitis eligeret, quod ipsi maxime arrisit, liquet ex eo,
 quod probe novisset eligere bonum & omittere malum, *Ez. VII:*
15. Quodque a fe habuerit potestatem animam suam po-
 nendi & recipiendi, *Job. X: 18.* Quo circa illum ex deli-
 beratione atque complacentia vitam suam, tanquam minus
 bonum, reparandæ hominum salutis, velut majori bono,
 postposuisse vides. Libertatis igitur expers non extitit
 Servator.

§. XIII.

ANIMA Christi fuit immortalis.

Menti Servatoris, ob cognitionem sui rerumque extra
 se positarum, §. II. adsignari debet essentia simplex omni-
 carens extensione, magnitudine, figura, divisibilitate &
 destruibilitate. Unde difficile non erit iudicatu, illam o-
 mni vi finita & interna & externa esse liberam, quæ vim
 illam destrueret, qua anima Servatoris semet sentit & tendit
 perpetuo ad suam & status sui perfectionem. Nec putas,
 quod DEUS velit, ut illa annihiletur, sed potius ut in æter-
 num conservetur, & versetur in eo statu, quo ideas distin-
 cas, voluntatem, libertatem atque memoriam sui retineret.
Luc. I: 33. XXIV: 44. Job. XI: 30. Rom. VI: 9, 10. Er-
 go anima Christi fuit immortalis.

§. XIV.

§. XIV.

ANIMA Christi fuit nostræ animæ similis.

Hæc similitudo est derivanda ex illis circumstantiis, quæ animæ Christi & nostræ sunt communes. Colligitur itaque illa I:o ex ortu animæ, quam Servator materialiter a Maria duxit, §. III. II:o Ex ipsa essentia, quæ finita & spiritualis est, consistens in perpetua sensatione sui & tendentia ad suam & status sui perfectionem. III:o Ex facultatibus animæ ejusque effectibus, §. §. V.-XII. IV:o Ex immortalitate animæ §. XIII. Hæ & nostræ competit animæ. Ergo anima Christi fuit nostræ animæ similis, *Pbil.* II: 78.

§. XV.

ANIMA Christi est ornata summa excellentia.

Dignitas atque excellentia mentis Christi quanta quanta sit, per se tamen non infinita, uti Dei, sed finita est censenda. Est quidem, quod hæc in *foro Metaphysico*, perfectioni spiritus in se completi, qualis angelus est, postponi mereatur, ast in *Theologico*, præstantiam angeli tanto celsius superat, quanto excellentius præ ipso fortita est *nomen illa*, *Hebr.* I: 4. Quæ quoque unione cum persona τε λόγῳ ejusque idiomatibus est dignata. Illam autem nostræ animæ multis parasangis perfectione antecelluisse, vel exinde liquet: I:o Quod ortus ejus fuerit miraculosus, a Spiritu Sancto superveniente & virtute altissimi obumbrante profectus, *Luc.* I: 35. II:o Quod facultates ejus operationesque exteriorint proorsus mirandæ, tantæque perfectionis, quantæ unquam

quam capax esse potuit anima humana. Idque ideo, quod operi pro genere humano expiatorio perficendo fuerit a Deo oblata, *Matth. XX: 28.* Ill:o Quod his naturalibus superaddita fuerint supernaturalia, qualia fuere: personalitas & infinita Majestas Filii DEI, *Col. II: 9.*, cum perenni influxu Spiritus Sancti, *Luc. IV: 1.* & donis absque mensuram, *Psal. XLV: 8.* *Job. III: 34.* Quæque insuper IV:o est amplificata præstito opere mediatorio, *Hebr. II: 9.* & exaltatione ad dextram DEI, *Mare. XVI: 19.* Ex hac tenus itaque dictis jam utique saniorum omnes judicent, CHristum mediatorem polluisse anima vere humana, excellentia splendidissima, ornatissima. Erubescant igitur omnes, quotcunque huic plusquam immortali admiratione dignissimæ veritati vel furore infernali obtrectare, vel de illa plane stupenda nugis balbutire, sunt ausi. Erubescant, inquam, & obmuncescant, revelationemque sanctam in verbo atque rationem justæ consulere discant, ut ab illis, æque ac omnibus, quotquot vel in cœlis & super terra, vel in infernis sint, detur NomiNI JEsu cum orbis Conditore & Sancto mortalium Paracleto, summus timor & nunquam terminanda

G L O R I A.

